ŞAPTE OAMENI CU JOBEN

OVIDIU BUFNILĂ

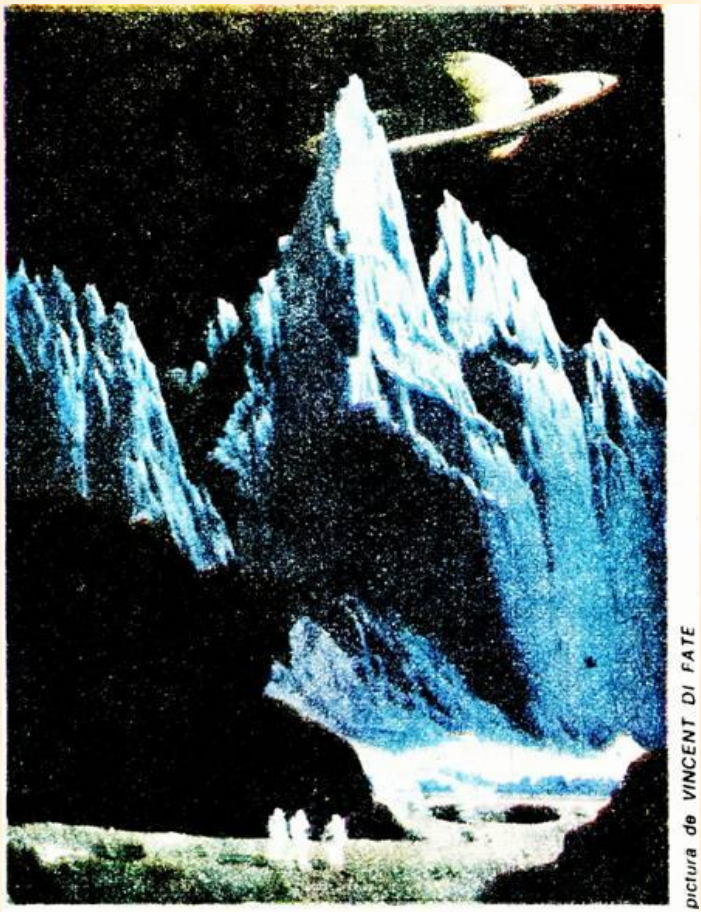

Ea, mătuşa, nebuna, a împins-o uşurel pe scenă în aplauzele înflăcărate ale mulţimii, aiurită seară.

Lampioane uriaşe îi furaseră umbra, iar fanfara (instrumentiştii ei îngîmfaţi parcă nici n-o luau în seamă!) năvălise cu o forţă de nestăvilit în urechiuşele ei mici, roz, delicate.

Un oftat.

Să stai acolo pe scenă cu genunchii tăi cei frumoşi lipiţi bine unul de altul, să te fereşti să priveşti publicul înverşunat de senzaţia cea tare. Să-i urmăreşti cu timiditate pe cei şapte cu joben, ce nebunie!

NUMĂRUL UNU (apropiindu-se tiptil, îmbrăcat în redingotă, tot ştergîndu-şi faţa cu o batistă roşie, aruncînd în stînga şi-n dreapta cu flori de celofan, cu confetti, cu cerculeţe care iau foc pe deasupra sălii, răspîndind un miros de flori de măr; se proţăpeşte chiar în mijlocul arenei scărpinîndu-se în bărbuţa liliachie; tuşeşte semnificativ; cere mulţimii să se liniştească; devine misterios: se lamentează în lumina reflectoarelor; şi iată, în sfîrşit, iată, te observă cum stai aşa cu genunchii lipiţi unul de altul, emoţionată, aproape orbită de luminile care nu te lasă nicidecum să te ascunzi în tine, aşa, numai închizînd ochii; numărul unu cere să fie ascultat; scoate o baghetă; face semne prin aer, se codeşte să-ţi pună prima întrebare; ai spune că şi el, şi el e emoţionat! că şi el e pentru prima oară sub ploaia aceea multicoloră; îşi drege glasul; face o piruetă; izbucneşte într-un hohot nebun de rîs; tu-l priveşti mirată, nerăbdătoare, haide odată îi spui rugătoare din priviri; să nu înţeleagă oare? numărul unu tuşeşte; poate că va începe, e timpul, mulţimea bate din picioare; cîteva fluierături; instrumentiştii cei îngîmfaţi dau semne vădite de plictiseală; şi numărul unu scărpinîndu-se în bărbuţa cea liliachie pune întrebarea, misterioasa întrebare şi scoate din buzunar un metronom pe care, ştii bine tu, la sfîrşit o să-l prefacă într-un iepuraş):

— Domnişoară, spune-mi te rog, cunoşti principiul conservării energiei?!

Auzi la el ce întrebare, pufni ea în rîs, făcînd cu ochiul mătuşei care o privea cu sufletul la gură, auzi!

Şi spune apoi repede, pe nerăsuflate.

Şi mai spune ceva despre conversiunea energiei şi lumea rămîne cu gura căscată şi uită pînă să şi aplaude şi numărul unu, dezamăgit, dezarmat, disperat face o plecăciune grăbită, îşi strînge florile de celofan şi zîmbetul viclean, preface metronomul într-un şarpe liliachiu care se ascunde în bărbuţa lui şi se retrage plîngînd în jobenul său care pluteşte acum prin aer şi-apoi se pulverizează ca un săpun.

O nouă intensificare a fenomenului ozn, zice unu miop. Aşa să fie.

Şi fanfara intonează marşul cel vesel şi vin doi clovni care se dau peste cap ca să destindă atmosfera şi se aude un şuierat grozav din culise, semn că aşa s-a şi întîmplat.

Şi iată-l pe numărul doi!

Tu-l priveşti curioasă apoi cu indiferenţă, aştepţi liniştită pe scăunelul vopsit în întregime în roşu, îţi place culoarea asta, culoarea soarelui în amurg, culoarea buzelor tale în toiul dimineţii cînd tocmai te-ai trezit şi-ţi aminteşti că în vis te săruta un zburător.

NUMĂRUL DOI (oarecum gîrbov; nu-i ia în seamă pe instrumentiştii care, iată, i-au şi întors spatele, numai un trombonist mai scoate nişte sunete grave; a adormit, strigă un copil şi toată mulţimea rîde în hohote; nu se mai aude nimic, poate doar răsuflarea ta ca o boare de vînt strecurîndu-se printre puternice automobile nesăţioase de spaţiu; linişte! tăcere! ropot de tobe; numărul doi se opreşte; ar vrea să se întoarcă? o migrenă, o durere de stomac; numărul doi, mutră de academician? rece, indiferent, antipatic publicului de la bun început; cineva îl salută, cineva îi aruncă o floare de celofan, ascunsă vezi bine de ochiul viclean al celui cu numărul unu; şi salutul şi floarea se vestejesc într-un chip nefiresc; numărul doi îşi scoate jobenul şi mulţimea strigă speriată, cine este oare acest purtător de joben, să-l dea afară, el ne va pune cu siguranţă cele mai grele întrebări, întrebările cu cheie sînt specialitatea lui; îi şi place, îi şi place mormăie unul cu şapcă; el simţindu-se frustrat; chiar îşi bagă degetele în gură şi fluieră de mai mare dragul; numărul doi nu-şi mai termină reverenţa, poate că a înţepenit, îşi dă cu părerea cineva, rîsete, o mulţime de rîsete; în sfîrşit, a terminat; să-i auzi întrebarea, să nu te mai ţină acolo în bătaia reflectoarelor, să te duci repede acasă, să-ţi bei cana cu lapte, să te lase în pace, nu-ţi place jocul; să strigi după mătuşa; ea, încîntată face semne că totul e nemaipomenit şi că tu eşti nemaipomenită şi în adîncul sufletului tău se deschide o rană; şi iată-l pe numărul doi că se grăbeşte să ajungă în faţa ta, să te sperie cu privirea lui pătrunzătoare şi rece, să te sfredelească, să-ţi umble prin suflet cu neruşinare; chiar strigă la tine, să-i spui numele tău, dar repede, repede de tot, e grăbit şi sigur că nu vei lua nici un premiu; şi nici n-au să ţi-l dea, zice el înverşunat; află că totul e o minciună; nimic nu e real, dar ce ai tu cu el, te pipăi speriată, te ciupeşti, nici măcar nu visezi şi-i strecori printre dinţi; dumneata eşti mincinosul; numărul doi face ochii mari, se dă înapoi jignit, se preface jignit, apoi reflectează, se plimbă şi reflectează şi inima lui bate ca un metronom; să vedem de ce eşti în stare dumneata, strigă cel cu şapcă sărind de pe banchetă; şi mai zice rîzînd în timp ce se-aşează, are un curaj nebun puştoaica, îmi place! şi numărul doi, aproape subtil, furios, scoate din joben o mulţime de sfere colorate pe care le răspîndeşte prin aer).

Şi-apoi zice plin de sine:

— UNIVERSUL!

E prea de tot, omul acesta merită o lecţie, te urci pe scăunel şi-ţi apropii sferele una cîte una, doar făcînd un semn discret cu degetul arătător, sferele te ascultă docile, ţi-e atît de uşor să le dispui sub formă de inimioare sau de porumbei, publicul răsuflă uşurat, inocent, e tocmai ceea ce vrem, ceea ce vrem să vedem!

— Ei bine, priviţi: iepuraşii cu pieptarul roşu, femeia tăiată cu fierăstrăul, iluzionistul cu asul-de-treflă-ieşit-chiar-din-mîneca-dumitale, femeia peşte cîntînd la harmonică. Clovnul bizar ca un bazar, cîinele care ştie cînd te-ai născut, omul-care-nghite-foc, foca buclucaşă în stare să învîrtească o minge frumos colorată şi să înfulece pe negîndite şapte găleţi cu peşte, leii şi tigrii şi panterele şi zidul morţii şi femeia zburătoare şi acrobaţii în costume cu paiete, şarpele constrictor în stare să îndoaie o bară de oţel şi papagalul Dominic.

Şi uite-l pe numărul doi, academicianul, scrie lîngă fanfară, aşezat pe o tobă şi-şi înmoaie creionul chimic între buzele ruginii şi nici nu te ia în seamă şi nici nu se uită cum te joci cu sferele sale nu vrea să te mai ştie, poate că nici nu te iubeşte! Şi scrie cu înverşunare o scrisoare nu ştiu cui.

Şi trompeţii sună cu veselie şi mulţimea se emoţionează iarăşi şi iarăşi, cine mai vine, e de la sine înţeles, numărul trei.

NUMĂRUL TREI (mişcări de felină, face un triplu salt, mulţimea îl aclamă, numărul trei se rostogoleşte, face podul, imită zborul condorului, joacă cît ai clipi moartea toreadorului îşi pune o mască, două, trei, patru, cinci dar tu ştii bine cine este, nu te laşi înşelată, numeşti măştile cu uşurinţă, ai putea dacă ai vrea să spui şi povestea lor, dar numărul trei e la fel de grăbit ca şi numărul doi, spune-mi acum ce mască sînt, soarele, strigi tu înveselită, dar acum, luna, strigi tu şi mai înveselită; e dată naibii puştoaica, strigă entuziasmat cel cu şapcă şi fluieră să-ţi spargă urechile, urechile tale mici şi roz în care şi-a făcut culcuş întreaga fanfară; dar ce mască-i asta, întreabă numărul trei cu vocea lui tunătoare, tu te ridici de pe scăunel, aproape că-ţi frîngi mîinile, hai răspunde, răspunde, strigă mulţimea înverşunată, şi tu ce să le răspunzi, că ştii foarte bine masca asta, o iubeşti chiar, ai o încredere oarbă în ea; dar e un joc; ţi-e frică să-i spui totuşi numele, cum poate fi un om în două locuri în acelaşi timp, încă nu poţi înţelege astfel de lucruri; căci nu e o mască, e chiar!... dar să-ţi mai dea un răgaz, poate îşi schimbă masca, poate că uită, scoţi un strigăt uşor, mai mai să leşini, numărul trei te prinde în braţe şi-ţi şopteşte la ureche, aproape să mă las înşelat de tertipul tău, domnişoară, nu-i înşela pe aceşti

oameni, vezi bine ce mult te iubesc ei, au o încredere nebună în tine, tu reprezinţi ceva pentru ei, vei înţelege mai tîrziu, spune-le cine e masca; tu n-ai scăpare, deschizi ochii, faci doi trei paşi de vals şi mulţimea te aplaudă, te adoră şi arena se umple de flori; dar spune-le odată!).

— E chiar mătuşa mea!

Să asculţi rîsul vesel al mătuşii, să asculţi glasurile înveselite ale instrumentiştilor, ale maşiniştilor, ale directorului, dresorului, farsorului şi să te întrebi încet cum de poate fi un om în două locuri în acelaşi timp, căci iată mătuşa e chiar în carne şi oase în faţa ta, acolo, în arenă şi uite-o şi pe banchetă rîzînd fericită, ce lume mai e şi asta?!

Şi numărul trei se apropie cu mişcări de felină de numărul doi care încă îşi mai scrie scrisoarea:

— Să ghicim, să ghicim acum ce scrie el!

Numărul doi, gîrbov, zîmbeşte liliachiu şi nici nu te ia în seamă şi spune:

— Nici nu e greu de ghicit, scriu cam aşa: lumea e plină de copii geniali, de copii care te înnebunesc cu întrebările lor fascinante... de ce oare sînt ei aduşi la circ, tocmai la circ, aşa scrie nefericitul numărul doi care şi-ar fi dorit să rămînă copil toată viaţa şi care la vîrsta de cinci ani se ascunsese de bună voie într-un dulap ca să nu mai crească, asta-i, înceţoşat de propriile mele imagini despre copilărie, s-ar părea că vă aduc aminte de S. Freud.

Şi numărul doi începe să plîngă şi numărul trei îl ia pe după umeri şi tu te simţi uşor stingherită, cei doi se pierd uşor în anonimat, fanfara anunţă o pauză în care nu mai apare nimeni în arenă şi sub lumina reflectoarelor simţi că totul e o minciună, ce mai urmează, fie ce-o fi, îţi spui, continui să crezi că e un joc, un om de serviciu mătură prin arenă şi tot încearcă să-ţi lase în palma mică şi roz un bileţel, ar vrea să nu-l observe nimeni, îşi leagă şireturile la numai o jumătate de metru de tine, îşi reia măturatul, îţi zîmbeşte şi tu accepţi ca el să-ţi sărute mîna, un gest virtuos, şi-ţi lasă în palma mică şi roz un bileţel: ŢINE-TE BINE, SÎNTEM CU TINE!

Şi omul de serviciu, călare pe mătura lui, execută un număr de acrobaţie, se învîrte prin aer şi imită zgomotul unei rachete, dar nu-l aplaudă nimeni şi tu-ţi roteşti privirea încercînd să-ţi găseşti prietenii, dar reflectoarele aproape că te orbesc.

Şi pauza se apropie de sfîrşit şi publicul se uită chiorîş în stînga şi-n dreapta şi pe bună dreptate, unde sînt leii şi elefantul Bingo, bărbierul şi clovnul cel trist care rivalizează cu fanfara, cu cele o mie de instrumente

ale sale şi cavaleria şi fata care merge pe sîrmă şi bateria anunţă înfricoşător pe numărul patru, care apare pedalînd pe jobenul său ca pe o bicicletă şi-ţi face o curte nebună, care împrăştie bomboane de ciocolată prin sală şi care nu-i nici pe departe viclean, felin, gîrbov sau cîrcotaş, care împrăştie sărutări în toate cele patru puncte cardinale şi-ţi aruncă o floare neasemuit de frumoasă şi care cîştigă într-un timp nepermis de scurt testul de popularitate.

NUMĂRUL PATRU (răsuflînd repede, cu obrajii îmbujoraţi, scoate din buzunarele fracului sau tot felul de ghirlande multicolore, o frunză de palmier, un mănunchi de banane; numărul patru se bate în piept şi pieptu-i sună ca un tam-tam, şi parcă se adună nori albi şi albaştri peste arenă şi parcă şi nisipul are altă culoare; fereşte-te, strigă înfierbîntat numărul patru, fereşte-te de mîncătorii de oameni, ei pot fi pretutindeni, tu te arăţi neîncrezătoare, pufneşti în rîs, îţi treci mîinile prin păr nerăbdătoare să urmeze şi ceilalţi şi cinci şi şase şi şapte, curioasă fiind de ce mai pot inventa cei de dincolo de cortină ca să amuze mulţimea care te aclama, ei sînt cu tine, nu-i crede, zice numărul patru, tam-tam, uite o ghirlandă de flori pentru tine, frumoaso, şi spune nu ştiu cum acest „frumoaso” că-ţi vine să intri în pămînt de ruşine, şi numărul patru desenează inimioare pe nisip şi săgeţi, să-i săgetăm pe mîncătorii de oameni, mai zice numărul patru şi scoate şi o flintă din joben şi trage şi publicul ţipă speriat, cerule, chiar ne-a împuşcat, şi din ţeava flintei iese un iepuraş, ha, ha, ha pezevenghiul de patru şi tu-l îmbrăţişezi şi vine omul de ordine şi spune că nu e permis, e doar un concurs, asta-i! Şi dîndu-se un pas înapoi numărul patru îţi pune întrebarea fatală şi publicul amuţeşte):

— Să fie acesta un joc al zilelor, drăguţă domnişoară?!

Tu eşti numărul patru, eşti JOI dar eu aş vrea să cred că eşti VINERI, iubitul meu vineri, să te opreşti o clipă, să nu mă mai minţi şi să-mi deslueşti taina neauzitului, nevăzutului şi a nepipăitului, ce se ascunde în junglă?! Şi numărul patru ar vrea să-ţi răspundă şi tocmai priveşte în jur cînd un reflector pînă atunci nevăzut îl învăluie într-un con de lumină.

— Asta e! Jobenul, tam-tam! Şi inima din pieptul meu tam-tam, oa, oa! Dansul jaguarului! pah, pah! Şi speranţa, speranţa drăguţă domnişoară, că-ntr-o bună zi vei putea zări o corabie, o corabie, aşa mai zice VINERI şi sare ca un apucat prin arenă şi împrăştie nisipul şi dansează, dansează să te înnebunească.

Rostogolindu-se printre picioarele lui, jobenul împrăştie un parfum îmbătător de flori, de alge şi de carene proaspăt călăfătuite şi el, numărul

patru, dispare într-o rază de soare, sublimare. Atît.

— Doriţi o pauză?! întreabă o voce.

— Sigur că nu, strigă mulţimea prea bine înfierbîntată, să v-arate ce ştie, cerule, ce-o mai iubim, te iubim şi tu te uiţi în jur, dar reflectoarele orbitoare s-au multiplicat dintr-o dată, ce înşelăciune!

Şi tobele anunţă pe numărul cinci secondat de numărul şase şi cortina se dă în lături şi uite-i că vin, că se-mbrîncesc, uite-i cum se răţoiesc unul la altul, cum se bîrfesc, dar publicul nu ţine cu nici unul dintre ei, acum e acum, să te vedem, surîd instrumentiştii cei îngîmfaţi, lustruindu-şi instrumentele lor din cristal. Numărul cinci şi numărul şase împart baloane colorate, bilete de tramvai, de autobuz, de troleibuz, au bice cu care mînă atelaje imaginare şi nimic din ceea ce prezintă ei nu ne este nouă pe deplin necunoscut. NUMĂRUL CINCI SECONDAT DE NUMĂRUL ŞASE (unul după altul, sprijinindu-se umăr în umăr, pătrunzîndu-se, păcălind publicul: eu sînt cinci sau el e cinci; tu îi priveşti amuzată, sigură acum de succesul tău, sigură că în curînd îţi vei trage plapuma pînă la bărbie şi vei aprinde veioza, sfiindu-te să dormi de una singură pe întuneric, şi-ţi vei bea cana cu lapte şi vei citi o poveste frumoasă şi te uiţi după mătuşa dar nu e, vezi bine s-a dus să cumpere acadele: şi numărul cinci-şase te întreabă cu un aer niţel vinovat daca nu vrei să te plimbi prin Olimp şi să tragi de barbă pe vreun zeu, sau poate pe Marte, Venus & Tau Ceti, să schiezi prin zăpada purpurie sau să stai de vorbă cu vocile universului, tu-i priveşti mirată, ce sînt aceste voci, dacă nu chiar gîndurile mele, şopteşti tu speriată, da, da, cît pe aci să te hotărăşti, numărul cinci chiar caută prin buzunarele fracului său un bilet dus-întors, să-l şi perforeze şi fanfara intonează un marş vesel şi lumea tace înfiorată, o călătorie în necunoscut, şi mătuşa, cu palmele făcute pîlnie la gură, strigă tulburată, DU-TE!

Tu ceri însă o minge colorată şi, în continuare, un munte de vată de zahăr şi te prefaci că nu ştii tabla înmulţirii, că nici n-ai aflat încă nimic despre Einstein, Boltzman, Fermi; rîsete în sală, din nou publicul te aplaudă şi te-ar strînge în braţe şi reflectoarele parcă s-au mai împuţinat şi chiar distingi cîteva chipuri cunoscute de pe strada ta, le faci voioasă din mînă şi direcţiunea, învinsă, pare să renunţe în ultimul moment la numărul şapte, omul de serviciu aruncă mătura celor doi şi cinci şi şase îşi iau rămas bun de la tine, interpretînd un cuplet hazliu despre-cum-m-am-îndrăgostit de Hanka, cine poate fi? te întrebi, dar nu mai ai timp pentru vreun răspuns căci, iată, numărul şapte apare, jobenul lui e tivit cu luminiţe artificiale şi trupul lui e cuprins de un halo.

NUMĂRUL ŞAPTE (împleticindu-se, tîrînd, după el cortina, rîde cu gura lui strîmbă şi încearcă să întindă braţele spre tine şi tu nici că-l vezi, ai lacrimi în ochi; numărul şapte se opreşte în faţa ta, neputincios, îşi scoate jobenul şi face o plecăciune şi se vede că n-are habar de vreo întrebare încuietoare şi nici nu împrăştie flori şi nici baloane şi nici tichete-pentru-călătoria-cea-mare; şi deschide încet încet gura şi spune):

— Permiteţi-mi să explic această confuzie... difuzie... iluzie...

Şi dispare în joben şi jobenul pluteşte prin aer şi omul de serviciu cu o flintă trage în el şi directorul îşi frînge mîinile în culise şi strigă la tamburul major, publicul fluieră, bate din picioare, să vină iluzionistul-cel-adevărat cu jobenul-cel-adevărat şi tu-ţi ridici ciorapii-trei-sferturi, uşor nedumerită, n-ai cîştigat concursul, te-au păcălit, hei mătuşico, mătuşico unde eşti, unde te-ai ascuns, cineva se îmbracă grabnic în frac şi-şi pune un joben care-i cade pe ochi şi vine să-ţi restituie seara, spunînd pe un ton jalnic: sînt chiar numărul unu, pipăie-mă, sînt aidoma ţie!

Minciună! Minciună! În jur miroase a metal, a automobile şi nicidecum a exotice flori şi alergi prin arenă şi mătuşica ia-o de unde nu-i şi nu mai ştii dacă e joi sau vineri sau sîmbătă şi ţi se pare, poate că numai ţi se pare că ai peste nouăzeci de ani sau poate peste o mie sau poate o sută de mii şi că din întîmplare, cineva, demult, te-a numit DUMINICA!